

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **H. R.**, bývajúcej v H., zastúpenej JUDr. J. G., advokátom v T., proti žalovanému **M. H. – H.**, so sídlom v K., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného **A. – S. P., a.s., B.**, o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 9 C 250/2005, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 4. marca 2009 sp.zn. 5 Co 136/2008, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a** .

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Komárno rozsudkom z 31. marca 2008 č.k. 9 C 250/2005-175 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi 519 600,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V časti o zaplatenie 17 172,-- Sk konanie zastavil a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalovaného zaviazal zaplatiť na účet súdu 25 980,-- Sk titulom súdneho poplatku a 14 800,-- Sk titulom refundácie štátom preddavkovaného znalečného, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Vo veci samej rozhodol podľa ustanovení § 427 ods. 1, § 431 a § 444 Občianskeho zákonníka. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. s odôvodnením, že žalobkyňa si uplatňovala v pôvodnej žalobe sumu 1 400 400,-- Sk, pričom priznaných bolo súdom 519 600,-- Sk, čo je približne polovica sumy, ktorú si žalobkyňa pôvodne uplatnila. V časti o zaplatenie 3 500,-- Sk mesačne bola žaloba zamietnutá, ako i vo zvyšku do sumy 1 400 400,-- Sk, preto všetky strany v tomto spore mali len polovičný úspech, preto žiadnemu z účastníkov náhrada trov tohto konania priznaná nebola.

Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 4. marca 2009 sp.zn.

5 Co 136/2008 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o zamietnutí zvyšku žaloby. Vo výroku o trovách konania napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobkyni nepriznal náhradu trov konania. Žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozhodnutia vo veci samej sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Zmenu prvostupňového rozsudku vo výroku o trovách konania odôvodnil tým, že žalobkyni vzniklo podľa § 142 ods. 3 O.s.p. právo na náhradu trov konania, aj keď mala čiastočný úspech, pretože rozhodnutie o výške plnenia závislého od úvahy súdu, nakoľko však právny zástupca žalobkyne si trovy konania nevyčíslil a iné trovy žalobkyne zo spisu nevyplývali, náhrada trov konania jej priznaná nebola. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že žalovanému v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli a vedľajší účastník ich priznať nežiadal.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu v časti výroku o náhrade trov konania žalobkyne podala žalobkyňa dovolanie. Navrhla dovolaciemu súdu v napadnutej časti rozsudok odvolacieho súdu zmeniť a žalovaného zaviazat' na náhradu trov konania žalobkyni vo výške 4 093,19 EUR do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Dovolanie odôvodnila tým, že postup odvolacieho súdu považuje za odmietnutie spravodlivosti a týmto postupom jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.), a to tým, že odvolací súd jej znemožnil vyčíslit' si trovy konania, najmä trovy právneho zastúpenia, v lehote predpokladanej ustanovením § 151 ods. 1 O.s.p., t.j. najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku napadnutého dovolaním. Poukázala na to, že jej právny zástupca sa informoval po vyhlásení rozhodnutia na odvolacom súde telefonicky o rozhodnutí odvolacieho súdu tak, aby v trojdňovej lehote stanovenej zákonom vyčíslil trovy konania, pričom zistil, že trovy konania už pri vyhlásení rozhodnutia odvolacieho súdu žalobkyni priznané neboli, čo bol dôvod, prečo trovy konania právny zástupca žalobkyne ani nevyčísl'oval.

Žalovaný ani vedľajší účastník na jeho strane sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon

pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Aj keď v prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, dovolaním napadnutý výrok o trovách konania je z formálno-procesného hľadiska uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm.c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm.b/ O.s.p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm.a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm.b/ O.s.p.), alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Dovoláním napadnuté rozhodnutie síce vykazuje znaky uznesenia v zmysle § 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p., súčasne však ide o uznesenie o trovách konania, proti ktorému ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. prípustnosť dovolania výslovne vylučuje.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovoláním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné sa dovolací súd zameril predovšetkým na okolnosti, ktoré dovolateľka v dovolaní namietala.

Podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Z obsahu spisu však nevyplýva, že by súdy v prípade žalobkyne v prejednávanej veci nerešpektovali niektoré z týchto práv.

Ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi (§ 149 ods. 1 O.s.p.).

O povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takémuto účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 151 ods. 2 O.s.p.).

Súd rozhoduje o náhrade trov konania na návrh. Z uvedeného vyplýva, že na to, aby sa priznala náhrada trov konania, treba navrhnúť, spravidla pred rozhodnutím vo veci samej, aj výrok o náhrade trov konania a predložiť vyčíslenie tejto náhrady, pretože bez vyčíslenia nemožno takúto náhradu priznať. Novela Občianskeho súdneho poriadku vykonaná zákonom č. 273/2007 Z.z. upravila znenie § 151 ods. 1 tak, že vyčíslenie náhrady je povinné nielen u advokáta, ale aj účastníka, ktorý nie je zastúpený advokátom. Náhradu trov konania možno priznať iba účastníkovi. Postavenie advokáta v procese rozhodovania o trovách právneho zastúpenia je významné z hľadiska miesta plnenia (§ 149 ods. 1 O.s.p.). Účastník, resp. ak účastníka konania zastupuje advokát, je povinný vyčísliť trovy konania, vrátane trov právneho zastúpenia do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Citovaná novela upravila znenie aj § 151 ods. 2 tak, že ak účastník v stanovenej lehote trovy nevyčísli, súd

prizná účastníkovi trovy vyplývajúce zo spisu s výnimkou trov právneho zastúpenia. Za trovy vyplývajúce zo spisu treba spravidla považovať súdny poplatok, preddavkované trovy znaleckého posudku a pod. Ak účastník konania trovy konania v lehote troch dní nevyčísli a iné trovy, ako trovy právneho zastúpenia zo spisu nevyplývajú, súd namiesto vyhláseného prisudzujúceho výroku o trovách konania uvedie v písomnom vyhotovení rozhodnutia výrok o nepriznaní trov konania.

Rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je spravidla rozsudok, ktorý pri jeho vyhlásení musí obsahovať aj výrok o náhrade trov konania (§ 155 ods. 2 O.s.p.), hoci aj bez ich vyčíslenia. Rozhodnutie o náhrade trov konania má povahu uznesenia, aj keď sa o ňom rozhoduje v rozsudku. Uznesením je súd viazaný, len čo bolo vyhlásené, pokiaľ zákon neustanovuje inak (§ 170 ods. 1 O.s.p.). Odlišná úprava v tomto smere je obsiahnutá práve v § 151 ods. 2 O.s.p., ktorá umožňuje súdu vyhlásený výrok o priznaní náhrady trov konania, nahradiť v písomnom vyhotovení rozhodnutia výrokom o nepriznaní trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s konštatovaním odvolacieho súdu, že aj keď žalobkyni vzniklo podľa § 142 ods. 3 O.s.p. právo na náhradu trov konania, hoci mala vo veci len čiastočný úspech, pretože rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, náhradu trov prvostupňového konania jej nebolo možné priznať, pretože právny zástupca žalobkyne si trovy konania nevyčísli a iné trovy žalobkyni zo spisu nevyplývali. Povinnosť účastníka vyčísliť trovy konania v zákonnej trojdňovej lehote od vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (v jednom stupni) je spojená s prisudzujúcim výrokom. Pokiaľ súd účastníkom náhradu trov konania neprizná, nemá právny význam, aby si účastník tieto trovy konania vyčísľoval. Účastníkovi, ktorému súd prvého stupňa náhradu trov konania nepriznal, vznikne nárok na náhradu trov prvostupňového konania až zmeňujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu, obsahujúcim prisudzujúci výrok.

V danom prípade súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí účastníkom náhradu trov konania s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p. nepriznal. Preto, vychádzajúc z vyššie uvedeného, nebolo potrebné, aby si žalobkyňa do troch pracovných dní od vyhlásenia prvostupňového rozhodnutia trovy konania vyčísli. Pokiaľ však v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa sa domáhala jeho zmeny aj vo výroku o trovách konania tak, aby jej podľa § 142 ods. 3 O.s.p. bola náhrada prvostupňového konania priznaná, bolo jej procesnou povinnosťou v rámci odvolania tieto trovy konania aj vyčísliť. Pokiaľ tak neurobila, odvolací súd, hoci uznávajúc právo žalobkyne na náhradu trov prvostupňového konania, bez ich vyčíslenia nemal

relevantný podklad pre vyhlásenie prisudzujúceho výroku. Preto nepriznaním žalobkyni náhrady trov (prvostupňového) konania odvolací súd svojím postupom neodňal žalobkyni možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.

Keďže v danom prípade dovolanie nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné, nebola preukázaná existencia dovolateľkou namietanej vady konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobkyne je neprípustné, preto ho odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p.).

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že žalovanému, ktorému by podľa výsledku konania vzniklo právo na náhradu trov tohto konania, žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová